

OD POSTUPIMI PO HELSINKY (Evropa v letech 1945–1975)

OTÁZKY 1. kola

konzultanti (ČR):

PhDr. Milan Bárta, Ph.D.

PhDr. Petr Blažek, Ph.D.

JUDr. František Emmert, Ph.D.

Mgr. Michal Macháček, Ph.D.

Doc. PhDr. Pavel Mücke, Ph.D.

PhDr. Jiří Plachý, Ph.D.

PhDr. Daniel Povolný, Ph.D.

prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc., dr. h. c.

doc. PhDr. Vít Smetana, Ph.D.

konzultant (SR):

prof. PhDr. Roman Holec, DrSc.

autor: Mgr. Miroslav Stulák

Zakroužkujte správnou odpověď.

1. otázka: Který skandinávský stát udržoval i v době silící studené války úzké vztahy se Sovětským svazem jak v oblasti diplomatické, tak i obchodní?

- a) Švédsko
- b) Norsko
- c) Finsko
- d) Dánsko

2. otázka: Který z následujících států patřil do skupiny evropských zemí odmítajících v roce 1947 přijmout americkou hospodářskou pomoc v podobě Marshallova plánu?

- a) Turecko
- b) Norsko
- c) Bulharsko
- d) Řecko

3. otázka: Pro výcvik sovětských kosmonautů vzniklo v 60. letech nedaleko Moskvy přísně střežené středisko, ve kterém platil speciální režim. Kromě výcvikových prostor tam bylo postaveno kino, divadlo, školky i panelové domy. Uveďte jeho název.

- a) Kosmické městečko
- b) Hvězdné městečko
- c) Červené městečko
- d) Bajkonur

4. otázka: Slavný francouzský oceánograf Jacques-Yves Cousteau během své výpravy do hlubin Rudého moře v roce 1952 natočil první barevný podmořský film. Uveďte název proslulé výzkumné lodi, na které se plavil.

- a) Calypso
- b) Enterprise
- c) USS Curie
- d) Alcyone

- 5. otázka:** Elysejská smlouva uzavřená počátkem roku 1963 znamenala úzkou hospodářskou, politickou i vojenskou spolupráci mezi:
- a) Švédskem a Finskem
 - b) Portugalskem a Španělskem
 - c) Francií a Velkou Británií
 - d) Francií a Německem
- 6. otázka:** Kterého vysokého představitele sovětské armády J. V. Stalin odvolal v roce 1946 z významné funkce vojenského velitele sovětské okupační zóny v Německu?
- a) Konstantina Konstantinoviče Rokossovského
 - b) Georgije Konstantinoviče Žukova
 - c) Ivana Stepanoviče Koněva
 - d) Semjona Michajloviče Buděnného
- 7. otázka:** Koncem září 1947 byla z iniciativy Kremlu založena organizace, jejímž úkolem byla koordinace činnosti komunistických stran. Jednalo se o:
- a) Politbyro
 - b) Čeku
 - c) Informbyro
 - d) Komunistickou internacionálu
- 8. otázka:** Na XX. zjazde KS Sovietskeho zväzu v roku 1956 predniesol v záverečný deň zjazdu prejav 1. tajomník KSSZ Nikita S. Chruščov. V štvorhodinovom vystúpení hovoril predovšetkým o:
- a) úspechoch sovietskej vedy, kultúry a športu
 - b) imperialistickej politike Spojených štátov amerických
 - c) Stalinovom „kulte osobnosti“ a o jeho zločinoch
 - d) plánoch na rozšírenie poľnohospodárskych plôch a navýšení produkcie kukurice
- 9. otázka:** Po smrti Stalina bylo představiteli nejvyššího sovětského stranického vedení rozhodnuto o vytvoření kolektivního vedení země v čele s:
- a) Nikitou Sergejevičem Chruščovem a Michailem Andrejevičem Suslovem
 - b) Leonidem Iljičem Brežněvem a Lavrentijem Pavlovičem Berijou
 - c) Nikitou Sergejevičem Chruščovem a Georgijem Maximilianovičem Malenkovem
 - d) Vjačeslavem Michailovičem Molotovem a Maximem Maximovičem Litvinovem
- 10. otázka:** V októbri 1964 bol v priebehu vnútrostraníckeho prevratu odvolaný z funkcie 1. tajomníka KSSZ Nikita Sergejevič Chruščov a nahradený Leonidom Iljičom Brežnevom. Kto bol kľúčovým organizátorom spiknutia?
- a) Alexander Nikolajevič Šelepin
 - b) Alexej Nikolajevič Kosygin
 - c) Georgij Maximilianovič Malenkov
 - d) Rodion Jakovlevič Malinovskij

11. otázka: Maďarské povstanie v roku 1956 potlačili jednotky:

- a) sovietskej + poľskej + východonemeckej armády
- b) sovietskej + československej + poľskej armády
- c) len sovietskej armády
- d) sovietskej + maďarskej + rumunskej armády

12. otázka: V ktorom z nižšie uvedených západoeurópskych štátov boli komunisti po 2. svetovej vojne bezvýznamnou politickou silou?

- a) Francúzsko
- b) Veľká Británia
- c) Taliansko
- d) Grécko

13. otázka: Ve ktorom druhu sportu vynikl „létající Skot“ Jackie Stewart?

- a) silniční motorismus
- b) atletika – skok o tyči
- c) formule 1
- d) silniční cyklistika

14. otázka: V roku 1953 udelila švédská kráľovská akadémia Nobelovu cenu za literatúru vtedy 79ročnému významnému politickému činiteľovi za skvelé vojnové memoáre. Išlo o:

- a) Charlesa de Gaulla
- b) Winstona Churchilla
- c) Georgija K. Žukova
- d) Miklósa Horthyho

15. otázka: V júni 1946 sa v Taliansku konalo referendum. Čo bolo jeho výsledkom?

- a) vzdanie sa talianskych kolónií v severnej Afrike
- b) vyhlásenie republiky
- c) vstup štátu do Organizácie spojených národov
- d) zrušenie senátu v parlamentnom systéme krajiny

16. otázka: V ktorom európskom štáte bola v roku 1949 ukončená po piatich rokoch bojov občianska vojna?

- a) v Albánsku
- b) v Juhoslávii
- c) v Poľsku
- d) v Grécku

17. otázka: V ktorom zo štátov východného bloku boli ešte v 50. rokoch dislokované početné jednotky sovietskej armády?

- a) vo Fínsku
- b) v Juhoslávii
- c) v Maďarsku
- d) v Albánsku

18. otázka: Tzv. tresková vojna bol konflikt, ktorý sa od 50. rokov týkal dvoch členov NATO. Konkrétne išlo o:

- a) Francúzsko a Grónsko
- b) Veľkú Britániu a Island
- c) Taliansko a Turecko
- d) Nórsko a Dánsko

19. otázka: V roku 1961 boli do hrobu pri kremel'skom múre uložené pozostatky:

- a) Nikitu Sergejeviča Chruščova
- b) Josifa Vissarionoviča Stalina
- c) Lavrentija Pavloviča Beriju
- d) Georgija Konstantinoviča Žukova

20. otázka: V máji 1955 sa Spolková republika Nemecko stala novým členom Severoatlantickej aliancie (NATO). Išlo o výsledok tzv.:

- a) Bruselských dohôd
- b) Parížskych dohôd
- c) Rímskych dohôd
- d) Štokholmských dohôd

21. otázka: Od roku 1961 sa začala Veľká Británia snažiť o vstup do Európskeho hospodárskeho spoločenstva. Jej snaha sa však zavŕšila až v roku 1973, lebo jej predchádzajúce žiadosti 2x vetovalo:

- a) Francúzsko
- b) Nórsko
- c) Taliansko
- d) Holandsko

22. otázka: V júni 1953 vypuklo na území Nemeckej demokratickej republiky povstanie potlačené sovietskymi jednotkami. Ktorá udalosť odštartovala nepokoje?

- a) nečakaný začiatok výstavby Berlínskeho múru
- b) štrajk stavebných robotníkov v Berlíne
- c) predĺženie vojenskej prezenčnej služby na 3 roky
- d) vyhlásenie menovej reformy

23. otázka: Jak se jmenuje historicky první mistr světa formule 1 z roku 1950?

- a) Giuseppe Farina
- b) Juan Manuel Fangio
- c) Alberto Ascari
- d) Mike Hawthorn

24. otázka: Jean-Paul Belmondo nehrál ve filmu:

- a) Tonoucí se stébla chytá
- b) Velký šéf
- c) Strach nad městem
- d) Muž z Acapulca

- 25. otázka:** Na jeseň roku 1956 vtedajší maďarský premiér Imre Nagy nečakane vystúpil s požiadavkou, ktorá rozhorčila sovietskych predstaviteľov. Išlo o:
- a) vystúpenie Maďarska z Organizácie spojených národov
 - b) vstup Maďarska do Európskeho hospodárskeho spoločenstva
 - c) vystúpenie Maďarska z Varšavskej zmluvy
 - d) zákaz výučby ruského jazyka v maďarských školách
- 26. otázka:** Ve ktoré zemi východného bloku bol panovník Michal I. donucen v roce 1947 abdikovať a uchýliť sa do exilu?
- a) Bulharsko
 - b) Rumunsko
 - c) Albánie
 - d) Jugoslávie
- 27. otázka:** V rokoch 1963–1965 sa konal vo Frankfurte nad Mohanom súd s bývalými dozorcami jedného z najhroznejších koncentračných táborov, podľa ktorého sa proces tiež nazýval:
- a) buchenwaldský proces
 - b) osvienčimský proces
 - c) terezínsky proces
 - d) sobiborský proces
- 28. otázka:** Jednou z najväčších hviezd letných olympijských her v Ríme 1960 sa stala americká sprinterka prezdívaná „černá gazela“. Ziskem tří zlatých medailí se zařadila mezi nejúspěšnější účastníky, zároveň bývá označována za průkopnici boje za občanská a ženská práva. Byla to:
- a) Florence Griffith-Joynerová
 - b) Madeleine Albrightová
 - c) Wilma Rudolphová
 - d) Allyson Felixová
- 29. otázka:** Smlouva o vytvoření Montánní unie, představující důležitý krok ke sjednocení Evropy, byla podepsána zástupci šesti západoevropských států v roce 1951. Její podstatou byla:
- a) dohoda, že do deseti let přijmou společnou měnu
 - b) dohoda o společném prodeji drahých kovů
 - c) dohoda o odstranění cel a vytvoření jednotného trhu pracovních sil v odvětví uhlí a oceli
 - d) dohoda o tom, že nebudou vykupovat suroviny ze zemí Sovětského svazu
- 30. otázka:** Jak se jmenuje nejúspěšnější olympionička všech dob, sovětská gymnastka původem z ukrajinského Chersonu, která je držitelkou 14 olympijských medailí v soutěži jednotlivců?
- a) Larisa Latyninová
 - b) Ljudmila Turiševová
 - c) Olga Korbutová
 - d) Polina Astachovová

- 31. otázka:** V letech 1971–1973 se vítězem Poháru mistrů evropských zemí (dnešní Liga mistrů) stal 3x za sebou tým:
- a) Ajax Amsterdam
 - b) Dynamo Kyjev
 - c) Inter Milán
 - d) Manchester United
- 32. otázka:** Po vzniku Spolkové republiky Německo v roce 1949 se prvním spolkovým kancléřem stal Konrad Adenauer. Do úřadu nastoupil ve věku:
- a) 33 let
 - b) 50 let
 - c) 61 let
 - d) 73 let
- 33. otázka:** Který francouzský režisér natočil v roce 1960 snímek *U konce s dechem*, který je považován za počátek nové vlny kinematografie? V hlavních rolích hráli J. P. Belmondo a Jean Sebergová (USA).
- a) Jean-Luc Godard
 - b) Francois Truffaut
 - c) Claude Chabrol
 - d) Jacques Rivette
- 34. otázka:** Jako symbol britského úpadku byl vnímán fotbalový zápas ve Wembley, ve kterém v roce 1953 před cca 100 000 zklamaných fanoušků anglická reprezentace prohrála 3:6. Fotbalisté které země způsobili domácímu týmu zdrcující porážku?
- a) Maďarsko
 - b) Belgie
 - c) Bulharsko
 - d) Španělsko
- 35. otázka:** Maďarský sportovec Aladár Gerevich dokázal v roce 1960 pošesté v řadě získat jako první sportovec historie zlatou olympijskou medaili v soutěži družstev, sedmou zlatou pak přidal v jednotlivcích roku 1948. Ve kterém sportu?
- a) vodní pólo
 - b) gymnastika
 - c) sportovní šerm
 - d) moderní pětiboj
- 36. otázka:** V roce 1958 hostilo Švédsko mistrovství světa ve fotbale, na němž dotáhla k vítězství Brazílii tehdy 17letá vycházející hvězda přezdívaná Pelé. Jaké bylo fotbalistovo vlastní jméno?
- a) Louis Inácio Lula da Silva
 - b) Mário Zagallo
 - c) Roberto Rivelino
 - d) Edson Arantes do Nascimento

37. otázka: V roce 1974 na mistrovství světa v kopané zvítězili na domácí půdě fotbalisté Spolkové republiky Německa. Páteř reprezentačního týmu tvořili hráči Franz Beckenbauer, Sepp Maier, Paul Breitner a Gerd Müller, všichni zároveň reprezentovali bundesligový tým:

- a) Hertha Berlín
- b) Bayern Mnichov
- c) Dynamo Drážďany
- d) Eintracht Frankfurt

38. otázka: Poprvé od skončení druhé světové války se sešli nejvyšší představitelé vítězných mocností:

- a) v roce 1955 v Ženevě
- b) v roce 1956 v Budapešti
- c) v roce 1961 v Paříži
- d) v plné sestavě hlav čtyř vítězných mocností se nikdy poté nesešli

39. otázka: V únoru 1958 krátce po startu z mnichovského letiště havarovalo letadlo, na jehož palubě byli hráči jednoho z nejlepších evropských fotbalových týmů. Mezi oběťmi leteckého neštěstí bylo osm hráčů. Který klub tragédie postihla?

- a) Werder Brémy
- b) Benfica Lisabon
- c) Manchester United
- d) Inter Milán

40. otázka: Za kolaboraci byli po válce postaveni před soud četní představitelé režimu ve Vichy. Kdo z nich byl odsouzen k trestu smrti a popraven?

- a) Philippe Pétain
- b) Pierre Laval
- c) Maxime Weygand
- d) Francois Darlan

41. otázka: V roce 1959 proběhl ve Velké Británii soudní proces s vydavatelstvím Penguin Books, které bylo obviněno ze šíření pornografie. Soud ovšem vyhrálo, čímž předznamenalo uvolnění cenzury v 60. letech. Který kontroverzní román D. H. Lawrence tehdy nakladatelství vydalo?

- a) U konce s dechem
- b) Obraz Dorian Graye
- c) Milenec lady Chatterleyové
- d) Ženy milující

42. otázka: Jako první člověk na světě vystoupil z kosmické lodi do volného prostoru. Na této „procházce“ pobyl přibližně 10 minut. Jak se astronaut jmenoval a kdy byl onen výstup uskutečněn?

- a) Garrett Breedlove, Američan, v roce 1965
- b) Alexej Archipovič Leonov, Rus, v roce 1965
- c) Vladimir Michajlovič Komarov, Rus, v roce 1964
- d) Jurij Alexejevič Gagarin, Rus, v roce 1960

- 43. otázka:** Maršal Ivan Stepanovič Konev a vojenská operácia Víchor sú spojení s potlačením:
- a) povstania v NDR (1953)
 - b) povstania v Poľsku (1956)
 - c) povstania v Maďarsku (1956)
 - d) sovietsko-juhoslovanskej roztržky (1948)
- 44. otázka:** Atomium, stavba vysoká 102 metrov, vznikla roku 1958 pri príležitosti otvorení Svätej výstavy:
- a) v Helsinkách
 - b) v Lisabonu
 - c) v Bruselu
 - d) v Stockholmu
- 45. otázka:** Slavný španielsky futbalový klub FC Barcelona má svoj „svätostánek“ nazývajúci sa:
- a) San Siro
 - b) Wembley
 - c) Nou Camp
 - d) Park princů
- 46. otázka:** Ktorý z sovietskych predstaviteľů vedl delegaci SSSR na pařížském jednání ohledně přijetí Marshallova plánu?
- a) Josif Vissarionovič Stalin
 - b) Eduard Ambrosis Ševardnadze
 - c) Vjačeslav Michajlovič Molotov
 - d) Sergej Viktorovič Lavrov
- 47. otázka:** První kancléř Spolkové republiky Německo Konrad Adenauer byl v době uvedení do funkce v roce 1949 představitelem politické strany:
- a) Alternativa pro Německo (AfD)
 - b) Sociálnědemokratická strana (SPD)
 - c) Křesťanskodemokratická unie (CDU)
 - d) Svobodná demokratická strana (FDP)
- 48. otázka:** V roce 1974 odstoupil z funkce západoněmeckého kancléře nositel Nobelovy ceny za mír Willy Brandt. Z jakého důvodu?
- a) zjištění, že během volební kampaně soustavně zneužíval státní dotace
 - b) zveřejnění choulostivých fotografií kancléře a jeho sekretářky v deníku Bild
 - c) odhalení, že jeho poradce pracoval pro tajnou službu NDR Stasi
 - d) kvůli závažné onkologické nemoci
- 49. otázka:** Ktorý neskorší sovietsky politický predstaviteľ bol v čase maďarských udalostí v roku 1956 veľvyslancom ZSSR v Budapešti?
- a) Andrej Andrejevič Gromyko
 - b) Leonid Iljič Brežnev
 - c) Jurij Vladimirovič Andropov
 - d) Alexej Nikolajevič Kosygin

50. otázka: Vynikající detektivní romány z prostředí koňských dostihů psal/psala:

- a) Agatha Christie
- b) Dick Francis
- c) Bobby Charlton
- d) Edward Heath

poznámka: správná odpověď = **1 bod** (maximální počet bodů 1. kola = **50**)

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 1. kola

- 1 c Finsko
- 2 c Bulharsko
- 3 b Hvězdné městečko
- 4 a Calypso
- 5 d Francií a Německem
- 6 b Georgije Konstantinoviče Žukova
- 7 c Informbyro
- 8 c Stalinovom „kulte osobnosti“ a o jeho zločinoch
- 9 c Nikitou Sergejevičem Chruščovem a Georgijem Maximilianovičem Malenkovem
- 10 a Alexander Nikolajevič Šelepín
- 11 c Iľen sovietskej armády
- 12 b Veľká Británie
- 13 c formule 1
- 14 b Winstona Churchilla
- 15 b vyhlásenie republiky
- 16 d v Grécku
- 17 c v Maďarsku
- 18 b Veľkú Británie a Island
- 19 b Josifa Vissarionoviča Stalina
- 20 b parížskych dohôd
- 21 a Francúzsko
- 22 b štrajk stavebných robotníkov v Berlíne
- 23 a Giuseppe Farina
- 24 a Tonoucí se stébla chytá
- 25 c vystúpenie Maďarska z Varšavskej zmluvy
- 26 b Rumunsko
- 27 b osvienčimský proces
- 28 c Wilma Rudolphová
- 29 c dohoda o odstranění cel a vytvoření jednotného trhu pracovních sil v odvětví uhlí a oceli
- 30 a Larisa Latyninová
- 31 a Ajax Amsterdam
- 32 d 73 let
- 33 a Jean-Luc Godard
- 34 a Maďarsko
- 35 c sportovní šerm
- 36 d Edson Arantes do Nascimento
- 37 b Bayern Mnichov
- 38 a v roce 1955 v Ženevě
- 39 c Manchester United
- 40 b Pierre Laval
- 41 c Milenec lady Chatterleyové
- 42 b Alexej Archipovič Leonov, Rus, v roce 1965
- 43 c povstania v Maďarsku (1956)
- 44 c Bruselu
- 45 c Nou Camp
- 46 c Vjačeslav Michajlovič Molotov
- 47 c Křesťanskodemokratická unie (CDU)
- 48 c odhalení, že jeho poradce pracoval pro tajnou službu NDR Stasi
- 49 c Jurij Vladimirovič Andropov
- 50 b Dick Francis

OD POSTUPIMI PO HELSINKY (Evropa v letech 1945–1975)

OTÁZKY 2. kola

konzultanti (ČR):

PhDr. Milan Bárta, Ph.D.

PhDr. Petr Blažek, Ph.D.

JUDr. František Emmert, Ph.D.

Mgr. Michal Macháček, Ph.D.

doc. PhDr. Pavel Mücke, Ph.D.

PhDr. Jiří Plachý, Ph.D.

PhDr. Daniel Povolný, Ph.D.

prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc., dr. h. c.

doc. PhDr. Vít Smetana, Ph.D.

konzultant (SR):

prof. PhDr. Roman Holec, DrSc.

autor: Mgr. Miroslav Stulák

Na vyznačené místo napište správnou odpověď.

1. otázka: V roce 1962 natočil západoněmecký režisér Harald Reinl film Poklad na Stříbrném jezeře, první ze své série snímků o Vinnetouovi a Old Shatterhandovi. Zajímavé bylo, že film vznikl v koprodukcí s jednou socialistickou zemí. Kterou?

.....

2. otázka: V průběhu roku 1962 a prvních měsíců roku následujícího se tři kosmonautky – Valentina Ponomarjovová, Irina Solovjovová a Valentina Těreškovová společně připravovaly k letu do vesmíru. Sláva však čekala pouze na jednu z nich. Uveďte jméno a příjmení sovětského představitele, který měl rozhodující slovo, že se první ženou v kosmu stala Valentina Těreškovová.

.....

3. otázka: Od 50. let se sportovních akcí na mezinárodní úrovni začali účastnit také sovětské sportovci. Ve kterém kolektivním sportu začali dominovat, neboť se v letech 1963–1975, s výjimkou roku 1972, opakovaně stali mistry světa?

.....

4. otázka: Uveďte název proslulého pařížského koncertního sálu, kde po 2. světové válce vystupovala celá řada francouzských i zahraničních umělců (např. Charles Aznavour, Édith Piaf, David Bowie, Louis Armstrong, hudební skupina Beatles nebo Waldemar Matuška a Hana Hegerová).

.....

5. otázka: V září 1974 provedl Ilich Ramirez Sanchez bombový útok v pařížském obchodním centru. Zemřeli dva lidé a desítky dalších byly zraněny. Uveďte přezdívku teroristy.

.....

6. otázka: Kterou událost připomínají názvy Tempelhof, Gatow a Tegel?

.....

7. otázka: V únoru 1962 došlo mezi SSSR a USA na Glienickém mostu (tzv. Most špiónů) v Berlíně k vzájemné výměně významných vězňů. Zatímco Sověti nabídli zadrženého amerického pilota, protistrana přivedla sovětského špiona, který na území USA řadu let úspěšně pracoval pro sovětskou zpravodajskou službu. Uveďte alespoň příjmení obou hlavních aktérů.

.....

8. otázka: Po 2. světové válce získal Sovětský svaz nová území. Na úkor kterého státu zabral oblasti Besarábie a severní Bukoviny?

.....

9. otázka: Uveďte jméno evropského politika, který od sklonku 50. let narušil svou zahraniční politikou jednotu NATO. Ostře kritizoval především značný vliv Spojených států amerických v organizaci a úzkou spolupráci Američanů s Velkou Británií.

.....

10. otázka: Krvavé události v Poznani roku 1956 vynesly do popředí člověka ověnčeného gloriolou oběti stranických čistek. Lidový bonmot tehdy pravil, že ho mají rádi všichni, jedni proto, že je komunista, druzí přesto, že je komunista. Uveďte alespoň příjmení tehdejšího mimořádně oblíbeného polského politického činitele.

.....

11. otázka: Hudobná skupina Beatles začala v lete 1960 vystupovať v kultúrnych kluboch jedného z najväčších prístavov starého kontinentu. Ktorého?

.....

12. otázka: Už v roku 1946 bol v Paríži založený módný dom, ktorý v nasledujúcich rokoch rozšíril svoje podnikateľské aktivity do ďalších krajín. Vo svojich módných kreáciách zdôrazňoval ženskosť. Jeho šaty mali úzke ramená, zúžený pás, zvýraznené prsia a dlhú, širokú sukňu. Uveďte názov značky.

.....

13. otázka: Ako sa volala filmová adaptácia írskeho režiséra Terence Younga z roku 1961, v ktorej hlavné úlohy legendárneho agenta 007 a jeho partnerky odohrali herci Sean Connery a Ursulla Andress? Úspech tohto filmu následne odštartoval éru tzv. bondoviek.

.....

14. otázka: Jeho román, dopísaný roku 1956, zachytáva životné osudy hlavného hrdinu v prelomových spoločenských udalostiach krajiny: 1905 – ruská revolúcia, prvá svetová vojna, revolúcia 1917, porevolučný vývoj. V roku 1958 autor románu dostal Nobelovu cenu, ktorej sa však musel zriecť. Uvedte meno a priezvisko spisovateľa a názov románu.

.....

15. otázka: V roku 1974 uzrel svetlo sveta mechanický hlavolam, tvorený vo svojej pôvodnej podobe kocku zloženou z dielčích farebných malých kociek. Uvedte názov, ktorý se vžil pre hlavolam, a krajinu jeho pôvodu.

.....

16. otázka: Uvedte názvy dvoch dopravných nadzvukových lietadiel z projektových dielní sovietskych a britsko-francúzskych konštruktérov, ktoré uskutočnili svoje prvé lety v závere 60. rokov.

.....

17. otázka: Ktorý štát východného bloku opustil v roku 1961 najprv Radu vzájomnej hospodárskej pomoci a o sedem rokov neskôr aj Varšavskú zmluvu?

.....

18. otázka: Na spornom území v okolí prístavného mesta ležiaceho na hraniciach medzi Talianskom a Juhosláviou vzniklo po druhej svetovej vojne slobodné územie. Celý problém bol vyriešený až v roku 1954, keď prístav s najbližším okolím pripadol Taliansku a zázemie dostala Juhoslávia. O ktoré mesto išlo?

.....

19. otázka: V roce 1975 povýšila kráľovna Alžběta II. do šlechtického stavu britského komika, ktorý se proslavil zejména v Hollywoodu. V období mccarthysmu byl však z USA vypovězen a řadu let žil ve Švýcarsku, kde byl po úmrtí v roce 1977 pohřben. Jedná se o:

.....

20. otázka: Na které známé univerzitě studovala pětice významných sovětských agentů (např. John Maclean či John Cairncross) působících na britském území v 50. letech?

.....

21. otázka: Od roku 1969 po celá 70. léta (s ojedinělými výjimkami) tvořilo v sovětské hokejové reprezentaci elitní útok budící u protihráčů respekt slavné trio:

Boris Vladimír Valerij

22. otázka: Od roku 1946 se každoročně koná ve francouzském městě Cannes mezinárodní filmový festival. Uveďte název ceny udělované za nejlepší film.

.....

23. otázka: Snaha eliminovat možný útok ze strany SSSR a zabránit jednomu ze severovýchodních států v zasahování do jeho vnitřních záležitostí a politického zřízení byla označována pojmem:

.....

24. otázka: V roce 1970 vznikl ve francouzském Toulouse druhý největší světový výrobce dopravních letadel (vedle firmy Boeing). Napište název společnosti.

.....

25. otázka: Od roku 1948 se konal největší amatérský cyklistický závod ve východní Evropě, který se od 50. let jezdil na trase Varšava-Berlín-Praha. Nazýval se:

.....

poznámka: správná odpověď = 2 body (maximální počet bodů 2. kola = 62)

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 2. kola

1. otázka: Jugoslávie
2. otázka: Nikita S. Chruščov
3. otázka: lední hokej
4. otázka: Olympia
5. otázka: Šakal (= Carlos)
6. otázka: 1. berlínskou krizi (= letecký most, blokáda Západního Berlína)
7. otázka: Powers + Abel
8. otázka: Rumunska
9. otázka: de Gaulle
10. otázka: Gomułka
11. otázka: Hamburg
12. otázka: Dior
13. otázka: Dr. No
14. otázka: Boris Pasternak + Doktor Živago
15. otázka: Rubikova kocka + Maďarsko
16. otázka: Tu-144 + Concorde
17. otázka: Albánsko
18. otázka: Terst (Trieste)
19. otázka: Chaplina
20. otázka: Cambridge
21. otázka: Michajlov + Petrov + Charlamov
22. otázka: Zlatá palma
23. otázka: finlandizace
24. otázka: Airbus
25. otázka: Závod míru

OD POSTUPIMI PO HELSINKY (Evropa v letech 1945–1975)

OTÁZKY 3. kola část A

konzultanti (ČR):

PhDr. Milan Bárta, Ph.D.
PhDr. Petr Blažek, Ph.D.
JUDr. František Emmert, Ph.D.
Mgr. Michal Macháček, Ph.D.
doc. PhDr. Pavel Mücke, Ph.D.
PhDr. Jiří Plachý, Ph.D.
PhDr. Daniel Povolný, Ph.D.
prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc., dr. h. c.
doc. PhDr. Vít Smetana, Ph.D.

konzultant (SR):

prof. PhDr. Roman Holec, DrSc.

autor: Miroslav Stulák

Přiřad'te k osobnostem rok jejich úmrtí. (1946, 1949, 1956, 1945, 1963, 1970)

George Patton	László Rajk	Jochen Rindt	Bolesław Bierut	Wilhelm Keitel	Édith Piaf

Přiřad'te k událostem rok jejich konání. (1948, 1953, 1961, 1966, 1969)

MS v kopané - Anglie	olympijské hry v Londýně	2. berlínská krize	korunovace Alžběty II.	poslední („na střeše“) koncert Beatles

OTÁZKY 3. kola část B

1) Spojte jednotlivé pojmy tak, aby spolu jednoznačně logicky souvisely.

1) Bobby Moore	1 +	A) Wimbledon
2) Gerd Müller	2 +	B) Louis de Funès
3) Piličova aféra r. 1973	3 +	C) operace Vichr
4) Giuseppe Farina	4 +	D) Kypr
5) Černé září	5 +	E) V. republika
6) Sojuz	6 +	F) Maria Callasová
7) poznaňský masakr	7 +	G) Günter Guillaume
8) Imre Nagy	8 +	H) kladina
9) La Scala	9 +	CH) K. K. Rokossovskij
10) Lev Jašin	10 +	I) Bayern Mnichov
11) Saint Tropez	11 +	J) Zlatá Niké
12) Willy Brandt	12 +	K) Apollo
13) Olga Korbutová	13 +	L) únos izraelských sportovců
14) Charles de Gaulle	14 +	M) Zlatý míč 1963
15) Zelená linie	15 +	N) Monza

2) K příjmením politických činitelů dopište stát (pozn.: použijte správný dobový název).

1. Urho Kekkonen =

2. Clement Attlee =

3. Erich Honecker =

4. António de Oliviera Salazar =

5. Helmut Schmidt =

3) K uvedeným měnám dopište stát, kde byly platidlem.

1. dinár =

2. leva =

3. libra =

4. forint =

5. peseta =

4) K uvedeným prozaickým dílům dopište alespoň příjmení autora.

Egyptřan Sinuhet =

Pán prstenů =

Jeden den Ivana Denisoviče =

Prasklé zrcadlo =

Komisař Maigret =

OTÁZKY 3. kola část C

1) K fotografiím napište, o kterou sportovní trofej se jedná.

A)

.....

B)

.....

C)

.....

2) K fotografiím napište, o kterou značku dopravního prostředku se jedná:

A)

.....

B)

.....

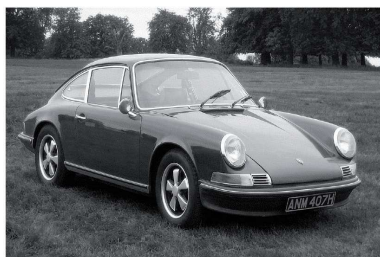
C)

.....

D)

.....

E)

.....

F)

.....

G)

.....

H)

.....

CH)

.....

3) Pod známou fotografií dopište město, kde byla pořízena.

A)

B)

C)

D)

E)

4) Pod známou fotografií dopište rok, kdy byla pořízena:

A)

B)

(pozn. vlajka na půl žerdi)

C)

D)

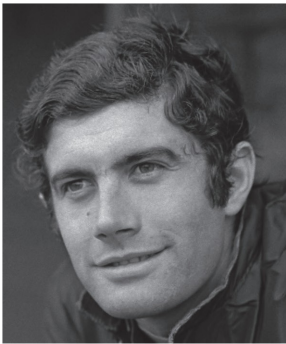

E)

F)

5) Napište příjmení osobnosti na fotografii.

1)

2)

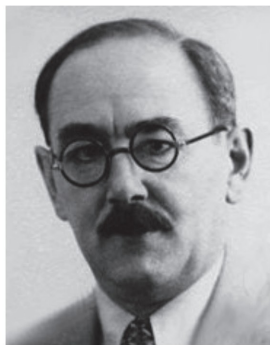
3)

4)

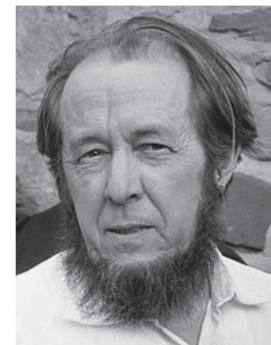
5)

6)

7)

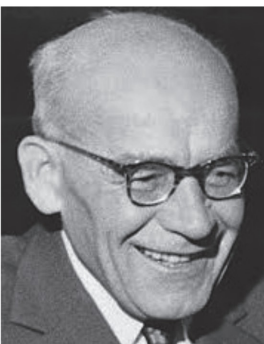
8)

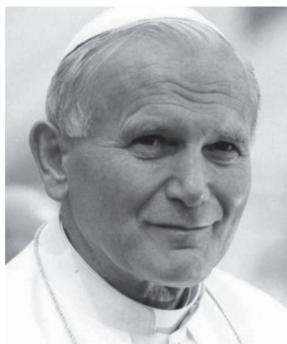
9)

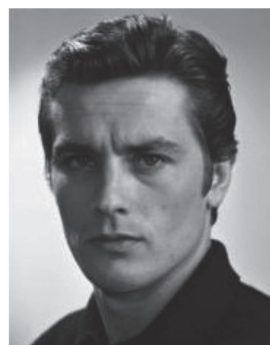
10)

11)

12)

13)

14)

15)

16)

OTÁZKY 3. kola
část D

1. K barvám dopište, o kterou okupační zónu Německa se jedná.

Modrá:

Zelená:

Červená:

Oranžová:

2. Do ohraničeného státu / ostrova dopište číslo.

1 Rumunsko 2 Belgie 3 Irsko 4 Švédsko 5 Kypr

OTÁZKY 3. kola část E

Zpěváci a hudební skupiny

1) Uveďte umělecké jméno zpěváka.

Píseň *Limportant Cest La Rose*

Ty, kdo jdeš ve větru
Sám v příliš velkém městě
S klidným jdoucím pokrytcem.
Ty která jsi nechala upadnout
Abys běžela k jiným lunám
Abys běžela k jiným štěstěním
To důležité...

To důležité je růže
To důležité je růže
To důležité je růže
Věř mi

2) Uveďte příjmení obou zpěváků.

Píseň *Je t'aime... moi non plus*

Miluji tě, miluji tě
Ó ano, miluji tě
Já tebe taky
Ó, láska má...

Jak nenápadná vlna
Vstupuji, vnikám a přicházím
Do tvého lůna
Vnikám a vstupuji
Do tvého lůna
A potom se odtahuji

3) Uveďte umělecké jméno zpěváka.

Píseň *Piccola e fragile*

Nikdy jsi nezkusila být upřímná
Dokonce, když máš chuť říct ne
Kolik dechberoucích společných
koupání večer
Blízko, blízko mě, třást se
nezkoušej
Nezkoušej popírat, že možná
dnes večer, na místě
budu tě mít.

4) Uved'te příjmení zpěváka.

Píseň She

Může to být kráska nebo zvíře
Může to být hladomor nebo svátek
Může proměnit každý den v nebe nebo peklo
Ona může být zrcadlem mého snu
Úsměv odrážející se v potoce
Možná není tím, čím se může zdát
Uvnitř její skořápky
Ta, která se vždy zdá být tak šťastná v davu
Jehož oči mohou být tak soukromé a hrdé

.....

5) Uved'te příjmení zpěváka.

Píseň Goodbye my love goodbye

Poslouchej, jak vítr zpívá smutnou
starou písničku,
ví, že tě dneska opouštím.
Prosím, neplakej, nebo mi pukne srdce,
když odcházím svou cestou.

.....

6) Uved'te jméno, příjmení a přezdívkou zpěvačky.

Píseň Non, Je ne regrette rien

Ne! Vůbec ničeho!
Ne! Ničeho nelituji!
Je zapláceno, zameteno,
zapomenuto
Kašlu na minulost

..... +

7) Uved'te jméno a příjmení zpěváka.

Píseň Imagine

Představ si, že není žádný
majetek
Zajímalo by mě, zda to dokážeš
Není potřeba být nenasytý či
hladovět
Bratrství člověka
Představ si všechny ty lidi
Jak sdílejí celý svět.

.....

8) Uved'te název skupiny a příjmení jednoho ze zakládajících členů.

Píseň (I can't get no) Satisfaction

Nemohu získat žádné uspokojení
Nemohu získat žádné uspokojení
Protože to zkouším a zkouším, zkouším a zkouším
Nemůžu dostat ne, nemůžu dostat ne
Když jedu ve svém autě

..... +

9) Uved'te název hudební skupiny.

Píseň Lady in black

Přišla ke mně z rána,
jednoho osamělého nedělního rána.
Její dlouhé vlasy vlály
ve větru zimního slunovratu.
Nevím, jak mě našla,
protože jsem bloudil temnotou
a zkáza všude okolo mne
z boje, který jsem nemohl vyhrát.
Ah ah ah.

.....

10) Uved'te název hudební skupiny.

Píseň Love hurts

Láska bolí, láska dělá jizvy
Láska zraňuje a poskvňuje
Žádné srdce neodolá
Není dost silné
Přijmout tu spoustu bolesti
Přijmout spoustu bolesti
Láska je jako mrak
Plný deště

.....

11) Uved'te název hudební skupiny.

Píseň Smoke on the Water

Frank Zappa and The
Mothers
hráli na nejlepším místě
v okolí.
Ale nějaký pitomec se světlicí
to místo spálil do základů.
Kouř nad vodou...
a oheň na nebi.
Kouř nad vodou...

.....

12) Uved'te název skupiny a napište, jakým způsobem vznikl.

Píseň Waterloo

Waterloo – Podlehla jsem, ty
jsi vyhrál válku
Waterloo – Slíbím, že tě budu
milovat navždy
Waterloo – Nemůžu uniknout,
kdybch chtěla
Waterloo – Víím, že mým
osudem je být s tebou
Waterloo – Konečně čelím
svému Waterloo

..... +

13) Uved'te název hudební skupiny a příjmení jejího manažera (1962–1967).

Píseň I want to hold your hand

A když se tě dotýkám, cítím se zevnitř šťastný
Takový je to pocit, že ho, má lásko
Nemůžu skrývat, nemůžu skrývat
Yeah, ty to něco máš
Myslím, že to pochopíš
Když to něco říkám
Chci tě držet za ruku
Chci tě držet za ruku
Chci tě držet za ruku

..... +

14) Uved'te název hudební skupiny.

Píseň Massachusetts

Mám pocit, že se vracím do
Massachusetts
Něco mi říká, že musím jít domů
A všechna světla v Massachusetts
pohasla
V den, kdy jsem ji opustil a nechal
samotnou

.....

Filmová hudba

1) Uveďte jméno a příjmení představitele hlavní role filmové série.

..... +

2) Uveďte jména dvou hlavních rolí.

..... +

3) Uveďte jména dvou hlavních postav z této filmové série.

..... +

4) Uveďte název filmu a příjmení autora hudby.

..... +

5) Uved'te název filmu a jména dvou hlavních filmových postav.

..... + +

Filmové ukázky

1) Uved'te název filmu a příjmení představitelů obou hlavních rolí.

Germain: O to přece.... (zvoní telefon)
Prosim. Halo. Haloo
Gino: Germain? Tady je Gino
Germain: Á Gino, dojeli jste dobře?
Gino: Germaine... je mrtvá.
Germain: To není možné!
Gino: Je mrtvá...

..... + +

2) Uved'te název filmu a příjmení jednoho herce z ukázky.

..... +

Hymny

1) Uved'te stát, jehož hymnou byla tato skladba.

Povstali jsme z trosek
a míříme k budoucnosti,
nech nás sloužit tvému dobru,
....., jednotná vlasti.
Musíme překonat stará trápení
a společně je překonáme,
přece se to jednou musí podařit,
aby slunce krásněji než předtím
svítilo nad

Šťěstí a mír jsou ti souzeny,
....., naše vlasti.
Celý svět touží po míru,
podejme ruce všem lidem.
Když se bratrsky sjednotíme,
porazíme společného nepřítele!
Ať září světlo míru,
aby už matky nikdy nemusely
oplakávat své syny.

2) Uved'te stát, jehož hymnou je tato skladba.

Bratři,
..... se probouzí,
Scipionovou helmou
zdobí svou hlavu.
Kde je vítězství?
Nechť vzdává svůj pozdrav,
neb otrokyní
ji Bůh učinil.

Bratři,
..... se probouzí,
Scipionovou helmou
zdobí svou hlavu.
Kde je vítězství?
Nechť vzdává svůj pozdrav,
neb otrokyní
ji Bůh učinil.

3) Uved'te stát, jehož hymnou je tato skladba.

..... ještě nezaniklo
Dokud žijeme.
Co nám vzalo mimozemské násilí,
Šavlí budeme odnášet.

Březen, pochod, Dąbrowski,
Z Itálie do
Tvým vedením
sjednotím se s národem.

.....

Události

1) Uved'te rok konání pohřbu a příjmení zesnulého.

..... +

2) Uved'te město, rok konání pohřbu a příjmení zesnulého.

..... + +

3) Uved'te, o kterou vojenskou operaci se jedná, a napište, ve kterých letech proběhla.

..... +

4) Uved'te, o kterou událost se jedná, a napište, kdy začala (měsíc a rok).

..... +

5) Napište jméno politika, který promluvil ke stanicím Západoberlíňanů, a uved'te, kdo byl v té době starostou města.

..... +

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 3. kola

část A

= **1945:** George Patton, **1949:** László Rajk, **1970:** Jochen Rindt, **1956:** Bolesław Bierut
1946: Wilhelm Keitel, **1963:** Édith Piaf
= **1966:** MS v kopané - Anglie, **1948:** olympijské hry v Londýně, **1961:** 2. berlínská krize,
1953: korunovace Alžběty II., **1969:** poslední („na střeše“) koncert Beatles

část B

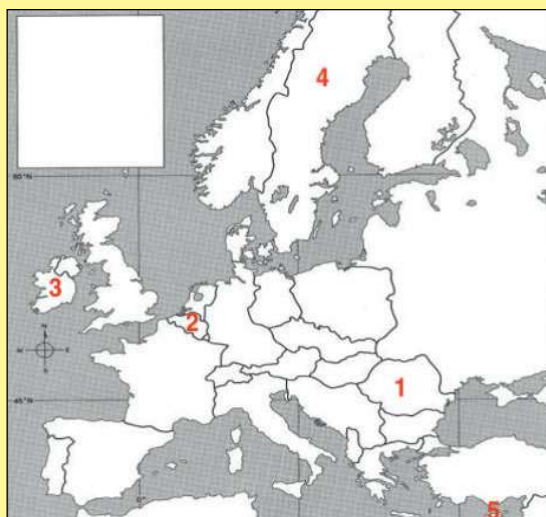
- 1) Spojte jednotlivé pojmy tak, aby spolu jednoznačně logicky souvisely.
1 + **J**, 2 + **I**, 3 + **A**, 4 + **N**, 5 + **L**, 6 + **K**, 7 + **CH**, 8 + **C**, 9 + **F**, 10 + **M**, 11 + **B**, 12 + **G**,
13 + **H**, 14 + **E**, 15 + **D**
- 2) Urho Kekkonen - **Finsko**, Clement Attlee - **Velká Británie**, Erich Honecker - **Německá demokratická republika**, António de Oliviera Salazar - **Portugalsko**, Helmut Schmidt - **Spolková republika Německo**
- 3) dinár - **Jugoslávie**, leva - **Bulharsko**, libra - **Velká Británie**, forint - **Maďarsko**, peseta - **Španělsko**
- 4) Egyptan Sinuhet - **Waltari**, Pán prstenů - **Tolkien**, Jeden den Ivana Denisoviče - **Solženicyn**, Prasklé zrcadlo - **Christie**, Komisař Maigret - **Simenon**

část C

- 1) A - **Zlatá Niké**, B - **Zlatý míč**, C - pohár pro vítěze **Wimbledonu** / muži
- 2) A - **Warburg**, B - **Concorde**, C - **Volha**, D - **Fiat**, E - **Porsche**, F - **BMW**,
G - **Citroën**, H - **Lancia**, CH - **Dacia**
- 3) A - **Liverpool**, B - **Norimberk**, C - **Vídeň**, D - **Moskva**, E - **Berlín**
- 4) A - **1966**, B - **1972**, C - **1961**, D - **1956**, E - **1960**, F - **1963**
- 5) Napište příjmení osobnosti na fotografii:
1) **Agostini** 2) **Baryšnikov** 3) **Aznavour** 4) **Beckenbauer** 5) **Lauda** 6) **Nagy**
7) **Lennon** 8) **Solženicyn** 9) **Ceaușescu** 10) **Brice** 11) **Gomułka** 12) **Jan Pavel II.**
13) **Delon** 14) **Gromyko** 15) **Hitchcock** 16) **Karel Gustav**

část D

- 1) modrá - **francouzská**, zelená - **britská**, červená - **sovětská**, oranžová – **americká**
- 2) 1 Rumunsko 2 Belgie 3 Irsko 4 Švédsko 5 Kypr

část E

ZPĚVÁCI A HUDEBNÍ SKUPINY:

1 – Bécoud, 2 - Birkinová + Gainsbourg, 3 - Drupi, 4 - Aznavour, 5 - Roussos,
6 - Édith Piaf + vrabčák, 7 - John Lennon, 8 - Rolling Stones + Jagger / Richards /
Jones / Wyman / Stewart / Little, 9 - Uriah Heep, 10 - Nazareth, 11 - Deep Purple,
12 - ABBA + z počátečních písmen jmen, 13 - Beatles + Epstein, 14 - Bee Gees

FILMOVÁ HUDBA:

1 - Louis de Funès, 2 - Vinnetou + Old Shatterhand, 3 - Joffrey (de Peyrac)
+ Angelika, 4 - Tenkrát na západě + Morricone, 5 - Mrazík + Ivan + Nastěnka

FILMOVÉ UKÁZKY:

1 - Dva muži ve městě + Gabin + Delon
2 - Včera, dnes a zítra + Lorenová / Mastroianni

HYMNY:

1 = Německá demokratická republika, 2 = Itálie, 3 = Polsko

DOKUMENTY:

1 - 1970 + De Gaulle,
2 - Londýn + 1965 + Churchill
3 - Letecký most (blokáda západního Berlína) + 1948–49
4 - stavba Berlínské zdi + srpen
5 - J. F. Kennedy + Brandt

OD POSTUPIMI PO HELSINKY (Evropa v letech 1945–1975)

OTÁZKY 4. kola

konzultanti (ČR):

PhDr. Milan Bárta, Ph.D.

PhDr. Petr Blažek, Ph.D.

JUDr. František Emmert, Ph.D.

Mgr. Michal Macháček, Ph.D.

doc. PhDr. Pavel Mücke, Ph.D.

PhDr. Jiří Plachý, Ph.D.

PhDr. Daniel Povolný, Ph.D.

prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc., dr. h. c.

doc. PhDr. Vít Smetana, Ph.D.

konzultant (SR):

prof. PhDr. Roman Holec, DrSc.

autor: Mgr. Miroslav Stulák

prof. MUDr. Ivan Netuka, Ph.D.

Počátkem prosince 1970 jistý významný západoevropský politik učinil symbolické emotivní gesto, když během oficiální návštěvy jedné z východoevropských metropolí položil květiny a poklekl před pomníkem, aby tam požádal o odpuštění za utrpení, které jeho národ způsobil. Tento krok vyvolal obrovský mezinárodní ohlas.

Uved'te příjmení tohoto politického činitele, dále název města, kde k události došlo, a na závěr napište konkrétní místo z doby 2. světové války, kterému bylo gesto určeno.

prof. MUDr. Ján Breza, DrSc.

V auguste 1963 sa uskutočnila jedna z najslávnejších lúpeží 20. storočia, keď sa skupina 15 lupičov po prepade poštového vlaku zmocnila veľkej sumy peňazí bez toho, aby musela použiť strelné zbrane. Väčšinu zločincov v priebehu niekoľkých mesiacov zadržali a následne odsúdili k mnohoročnému väzeniu.

Uved'te, pod akým názvom vošla udalosť do histórie, v ktorom štáte sa lúpež uskutočnila a na akej trati, teda medzi ktorými mestami?

prof. MUDr. Julius Špičák, CSc.

Dne 18. října 1945 byl v Norimberku zahájen soudní proces proti 24 německým válečným zločincům a šesti zločinným organizacím.

Uved'te, ze kterých zemí pocházeli generální prokurátoři, dále kdo z dvanácti obžalovaných a odsouzených k trestu smrti byl souzen v nepřítomnosti, a na závěr uved'te příjmení jedné ze tří osob, které byly zproštěny viny.

MUDr. Elena Prokopová

V roku 1955 navštívil Sovietsky zväz jeden z najvýznamnejších západoeurópskych politikov a na základe osobných rokovaní s Nikitom Sergejevičom Chruščovom prepustili z pracovných táborov na sovietskom území asi 10 000 osôb.

Uved'te meno a priezvisko politika a spresnite, o akú skupinu osôb išlo.

prof. MUDr. Jan Štulík, CSc.

V červnu 1961 došlo v hlavním městě jedné neutrální evropské země k rozhovorům dvou významných politiků, kteří se vzájemně odlišovali nejen světovým názorem, ale i přístupem k životu. Společně pak měli snad jen to, že za několik málo let jejich politické kariéry skončily. Dvoudenní jednání úspěch nepřinesla a za necelé tři měsíce poté došlo k události, která se stala jedním ze symbolů studené války.

Uved'te místo setkání, jména i příjmení obou politiků a na závěr událost, která studenou válku vystupňovala.

prof. PaedDr. Pavel Kolář, Ph.D.

V roce 1974 se probojoval do světové tenisové špičky tehdy teprve 18letý dlouhovlasý blondatý hráč s bílou čelenkou, dřevěnou raketou značky Donnay a ledově klidnou tváří. Ještě téhož roku vyhrál svůj první grandslamový turnaj na pařížských dvorcích. V následujících letech přidal dalších deset grandslamových vítězství.

Uved'te jméno a příjmení hráče, název turnaje a zemi, kterou reprezentoval.

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 4. kola

- osobnost č. 1:** Brandt + Varšava + židovské ghetto
- osobnost' č. 2:** velká vlaková lúpež + Velká Británie + Glasgow–Londýn
- osobnost č. 3:** USA + SSSR + Velká Británie + Francie + Bormann + von Papen (Schacht + Fritzsche)
- osobnost' č. 4:** Konrad Adenauer + nemeckí vojnoví zajatci
- osobnost č. 5:** Vídeň + Nikita S. Chruščov + John F. Kennedy + stavba Berlínské zdi
- osobnost č. 6:** Björn Borg + French Open (Roland Garros) + Švédsko